

Nr 990

Av herr **Löfroth m. fl.**, i anledning av *Kungl. Maj:ts proposition nr 197, med förslag till lag om ändring i kommunalskattelagen den 28 september 1928 (nr 370), m. m.*

(Lika lydande med motion nr 824 i Första kammaren)

I proposition nr 197 framläggs förslag bl. a. om ändring i förfarandet vid fastighetstaxering. Mest genomgripande är förslaget att det nuvarande systemet med två nämnder i första instans på landet (beredningsnämnder och fastighetstaxeringsnämnder) skall slopas och ersättas med en enmändsorganisation (fastighetstaxeringsnämnder). Härigenom vinnes en för land och stad mera överensstämmande organisation. Slopandet av beredningsnämnderna kan beräknas medföra viss kostnadsbesparing. Förslaget synes därför i princip böra genomföras.

Fastighetstaxeringsnämndernas sammansättning

Arbetsuppgifterna för den föreslagna enmändsorganisationen tycks i huvudsak sammanfalla med den nuvarande beredningsnämndens uppgifter. Det är i beredningsnämnden som för närvarande de reella avgörandena rörande fastighetstaxering i första instans fattas. Beredningsnämndens beslut skall visserligen överprövas i fastighetstaxeringsnämnden, men denna överprövning är ofta av tämligen formell natur.

Beredningsnämndernas sammansättning har bestämts med hänsyn till behovet av ortskännedom vid fastighetstaxeringen. Det är därför som kommunalfullmäktige utser nämndens ledamöter, minst 4 och i regel 6—8. Länsstyrelsen utser ordförande. Behovet av ortskännedom gör sig givetvis också gällande inom den enmändsorganisation som nu föreslås inrättad. Det är dessutom önskvärt att olika grupper av skattskyldiga blir företrädare vid taxeringsförfarandet i lägre instans.

Förslag i huvudsaklig överensstämmelse med nuvarande sammansättning av beredningsnämnderna har framlagts i 1961 års fastighetstaxeringsutrednings promemoria, vilken ligger till grund för propositionen. I promemorian har föreslagits att det kommunala inflytandet vid taxeringen skall bevaras genom att fastighetstaxeringsnämnderna sammansätts med ordförande plus sex ledamöter, av vilka fem utses av kommunerna.

Under remissbehandlingen av promemorian har emellertid invändningar gjorts, som baserar sig på uppfattningen att den i promemorian föreslagna dominansen av kommunvalda ledamöter i vissa fall skulle kunna innebära

dominans för fastighetsägarnas intresse för låga taxeringsvärden. På grund av dessa invändningar har departementschefen i propositionen ändrat den av utredningen föreslagna sammansättningen av nämnderna. I propositionen föreslås att fastighetstaxeringsnämnderna skall bestå av ordförande och en ledamot utsedda av länsstyrelsen, en ledamot utsedd av landstinget och endast två utsedda av vederbörande kommun.

Departementschefens förslag innebär en omkastning av nuvarande majoritetsförhållanden. I beredningsnämnderna har de kommunalvalda ledamöterna alltid varit i majoritet. I den föreslagna ennämndsorganisationen kommer de i minoritet. Några bärande skäl för en sådan omkastning har inte anförts. Det torde inte kunna på allvar sättas i fråga att de kommunalvalda representanterna inte skulle ledas av samma intressen för en rättvis fastighetstaxering som övriga ledamöter. Det har ju inte antytts att *nuvarande* beredningsnämnder skulle domineras av fastighetsägarintressen. De kommunalvalda har en ortskänedom som bör tillvaratagas. Skilda yrkesgrupper bör något mera mångsidigt representeras. Fastighetstaxeringsnämnderna bör således ha större kommunal dominans än vad som föreslås i propositionen.

Vi föreslår följande sammansättning av fastighetstaxeringsnämnderna på landet: ordförande plus en ledamot utses av länsstyrelsen, en ledamot utses av landstinget och tre ledamöter utses av kommunens fullmäktige. När, i särskilda fall, en förstärkning av antalet ledamöter i nämnderna befinnes lämplig, bör ytterligare en kommunalvald ledamot tillkallas.

Övervakningen av fastighetstaxeringsnämndernas arbete

En av de viktigaste uppgifterna för de nuvarande fastighetstaxeringsnämnderna anses vara att verka för jämnhet och likformighet vid taxeringarna mellan olika beredningsdistrikt. När tvånämndsorganisationen nu föreslås avskaffad, faller denna uppgift för fastighetstaxeringsnämnden bort. 1961 års fastighetstaxeringsutredning föreslog att uppgiften i stället framdeles skulle åvila den lokala skattemyndigheten. Detta förslag har genomgående avvisats av remissinstanserna, bl. a. med motiveringen att de lokala skattemyndigheterna saknar erfarenhet av fastighetstaxering.

I stället föreslår departementschefen att den övervakande uppgiften skall anförtros personer som i varje särskilt fall utses av länsstyrelsen. Dessa personer, i propositionen benämnda fastighetstaxeringsombud, skall dels vara ordförande vid fastighetstaxeringsnämndens inledningssammanträde, dels medverka — utan rösträtt — vid övriga sammanträden med nämnden.

Fastighetstaxeringsombudet har ingen möjlighet att direkt påverka nämndens beslut, som förslaget i propositionen är utformat. Han kan en-

dast göra erinringar mot beslutet till taxeringsintendenten i länet, vilken inte har större befogenheter och skyldigheter än ombudet.

Oss förefaller förslaget att inrätta särskilda ombud för att övervaka fastighetstaxeringen betänkligt. Den administrativa apparaten sväller därigenom onödigt. Risk för dubbelkommando av nämnderna föreligger. Någon liknande administration finns ej beträffande inkomst- och förmögenhetstaxeringen.

Den likformighet i fastighetstaxeringen som är önskvärd torde kunna nås även utan en särskild ombudstjänst. Fastighetsprövningsnämnderna upprättar mallar för taxeringsförfarandet, vilka granskas av riksskatte-nämnden, som har att göra erforderliga erinringar. Dessa mallar föredrages vid fastighetstaxeringsnämndernas inledningssammanträde. Vid detta sammanträde kan taxeringsintendenten eller en inom länsstyrelsen utsedd tjänsteman sitta ordförande lika väl som ett särskilt ombud. Taxeringsintendenten, slutligen, har möjligheter att ytterligare verka för enhetlighet vid bedömningen av frågor sammanhörande med fastighetstaxering.

Med hänvisning till den ovan anförda motiveringen hemställs,
att vid behandlingen av Kungl. Maj:ts proposition nr 197
A. riksdagen måtte

1. besluta att fastighetstaxeringsnämnderna på landet skall vara sammansatta av ordförande och en ledamot utsedda av länsstyrelsen, en ledamot utsedd av landstinget och tre ledamöter utsedda av kommunalfullmäktige samt att vid behov ytterligare en ledamot utsedd av kommunalfullmäktige skall tillkallas,

2. besluta avslå propositionens förslag att inrätta tjänster som fastighetstaxeringsombud,

3. besluta att som ordförande vid sammanträde som avses i 145 § i taxeringsförordningen skall fungera taxeringsintendent eller av länsstyrelsen särskilt utsedd tjänsteman inom länsstyrelsen; samt

B. vederbörande utskott måtte utarbeta av A) ovan för-anledda ändringar i taxeringsförordningen.

Stockholm den 19 november 1963

John G. Löfroth

Mac P. Hamrin

Elias Jönsson
i Ingemarsgården